

Turvallisesti oma itsensä

Jos yhteiskunta sulkee ovensa, nuoret etsivät tiensä muualta ja rikollisuus kasvaa.

Näin [kuvailee](#) lapsena Suomeen Somaliasta muuttanut Yusuf Mohamed.

Meidän on pystyttävä luomaan palvelurakenteet ja asenneilmapiiri, jotka tukevat kaikenlaisten, -näköisten ja -taustaisten ihmisten hyvinvointia jo lapsesta alkaen.

Turvallisuuden toteutumisessa on tällä hetkellä isoja eroja eri väestöryhmien välillä. Rassistiset ja syrjivät käytännöt ja asenteet julkisissa tiloissa, kouluissa ja harrastuksissa on pystyttävä kitkemään, jotta kaikkien lasten yhdenvertainen oikeus koskemattomuuteen ja turvalliseen ympäristöön voi toteutua.

Syrjivä kiusaaminen ja väkivallan uhka aiheuttavat lapselle turvattomuutta, joka voi johtaa erilaisiin psykosomaattisiin, psykologisiin ja fyysisiin ongelmiin. Vihapuheella on [vaikutusta viranomaisluottamukseen](#) ja työssäkäyntiin sekä opiskeluun. Meidän on nähtävä erityistä vaivaa sen eteen, että haavoittuvimmassa asemassa olevien lasten oikeus turvalliseen lapsuuteen toteutuu.

Pakenevat lapset tarvitsevat tukea kotoutumiseen

Viime vuosien [tempoileva maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka](#) on osunut kipeästi lapsiin. Turvapaikkaa ilman huoltajaa hakevat lapset ovat haavoittuvassa asemassa ikänsä, taustansa ja asemansa vuoksi. Silti Suomi on johdonmukaisesti kiristänyt pakolaisten perheenyhdistämisen mahdollisuuksia. On kohtuutonta, että toissijaista suojelua saavien lasten [tulisi pystyä elättämään](#) vanhempansa saadakseen heidät Suomeen.

[Ilman huoltajaa tulleet lapset](#) ansaitsevat tuekseen [yhtä vahvat rakenteet](#) asumisen ja huolenpidon suhteen kuin muutkin kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset. Heidät tulee nähdä ensisijaisesti lapsina ja vasta toissijaisesti maahanmuuttajina.

Ilman huoltajaa Suomeen tulleilla lapsilla ja nuorilla on paljon voimavaroja ja halua oppia uutta, lapsuuden sotakokemuksista tai ihmisoikeusloukkauksista huolimatta. Maahanmuuttoviraston myöntämät [vuoden mittaiset pätkäluvut](#) eivät tue kotoutumista, vaan pahimmillaan aikaansaavat syrjäytymistä.

Lapsen on saatava olla oma itsensä

Jokainen lapsi on sellainen kuin on. Hän ei valitse sitä, millaiseksi ja mihin hän syntyy, eikä hänen tarvitse sitä muuttaa tai peitellä. Lapsen on identiteettiään rakentaessaan saatava olla oma itsensä hyväksytysti ja pelkäämättä. Tämä tarkoittaa myös sitä, että lapsen omaa sukupuolikokemusta on kunnioitettava.

Kiusaamis-, uhkailu- ja väkivaltakokemukset ovat [sateenkaarinuorilla](#) moninkertaisesti yleisempiä kuin heteronuorilla, ja kiinnittyminen kouluuyhteisöön on heikompaa. [Transsukupuolisista](#) jopa 80 % on kokenut jonkinasteista häirintää.

Sukupuolivähemmistöihin kohdistuu myös ihmisoikeusrikkomuksia. Suomi on saanut [moitteita](#) transsukupuolisia ihmisiä koskevasta lainsäädännöstä, ja sen uudistus asettunee tulevan eduskunnan agendalle. Lainsäädännössä erityistä huomiota on kiinnitettävä lapsen oikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumiseen.

Toimintarajoitteiset nuoret puolestaan joutuvat [yli kaksi kertaa todennäköisemmin](#) kokemaan fyysistä uhkaa kuin muut ja heillä on kolminkertainen todennäköisyys kokea seksuaalista väkivaltaa.

Ulkomailla syntyneiden nuorten kimppuun käydään – lyöden, potkien tai asetta käyttäen – huomattavasti useammin kuin muiden nuorten. [Kouluterveyskyselyssä](#) väkivallan kohteeksi kertoi joutuneensa ulkomailla syntyneistä pojista yli kolmannes ja suomalaista syntyperää olevista pojista 8 %. Suomalaispojista puolestaan 8 % ilmoitti [Nuorisobarometrissa](#) avoimesti olevansa ainakin jonkin verran rasistisia.

Vihapuhe loukkaa ihmisoikeuksia

Vihapuhe on ihmisoikeusloukkaus, joka kumpuaa ennakkoluuloista. Se lisää yhteiskunnassa vallitsevaa eriarvoisuutta, pyrkii vaientamaan muiden ääniä ja lietsoo vihaa ja pelkoa. Sitä on vastustettava aina ja kaikkialla, ja päättäjien tulee näyttää tässä esimerkkiä.

Tasa-arvoinen yhteiskunta huolehtii, ettei lapsiin kohdistu syrjintää, kiusaamista, rasismia tai vähättelyä, joka heikentää heidän turvallisuuden tunnettaan. Tällainen yhteiskunta ei synny itsestään, vaan vaatii vaivaa ja toimenpiteitä. Sen rakentaminen on kuitenkin mahdollista, ja me pystymme siihen.

Keinoja lisätä kaikkien lapsiryhmien turvallisuutta:

- Jatketaan [kiusaamisen ehkäisyn työryhmän](#) toimenpiteiden täytäntöönpanoa
- Laaditaan toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin kehittämiseksi
- Edistetään sateenkaariperheiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja niissä elävien lasten oikeuksia
- Toteutetaan translain uudistus ihmis- ja lapsenoikeusperustaisesti
- Luodaan työkaluja ja toimintaohjeita vihapuheeseen ja häirintään puuttumiseksi
- Huolehditaan ilman huoltajaa Suomeen tulleiden lasten oikeudesta turvalliseen elämään
 - Korjaamalla perheenyhdistämissäännökset ja -käytännöt lapsen oikeuksia kunnioittaviksi
 - Selvittämällä yksin maahan tulleiden lasten palvelujen siirtämistä lastensuojelun piiriin
 - Saattamalla yksin maahan tulleiden [edustajajärjestelmä kuntoon](#)
 - Siirtymällä maahanmuuttajanuorten pätkäluvista pysyviin, kotoutumista tukeviin lupiin

Yhteistyöterveisin:

Anna ääni lapselle -kampanja